Današnja številka obsega 6 strani.

107. štev. V Ljubljani, sobota 3 maja 1919. II. leto.

Jugoslavija

Velja v Ljubljani in po pošti:
cele leto . . . K 84·—
pol leta . . . „ 42·—
četrt leta . . . „ 21·—
en mesec . . . „ 7·—

Za inozemstvo:
za celo leto naprej K 95·—
za pol leta „ „ 50·—
za četrt leta „ „ 26·—
za en mesec „ „ 9·—

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

...ajo po po- ... in zi- ... visok ter 45 mm ...ator za enkrat ...večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu štev. 19. Telefon štev. 860. Upravništvo je na Marijinem trgu štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

...ano do Licijalna knjižnica Lj.

Nemška nasilstva na Koroškem.

Wilson za spojitev Trsta, Gorice in Istre z Italijo. — Preki sod v Sarajevu.

Pozivni razglas.

Na podstavi sklepa ministrstva za vojno in morn. Pov. F. Dj. O. št. 19742 in Vrhovne komande O. št. 36483 tega leta se pozivljajo s tem vsi v letih **1890, 1891, 1892, 1893 in 1894 rojeni, ki so bili svoječasno asentovani ali pa pri prebiranjih za črnovojno službo z orožjem sposobnim spoznani k šesttedenski orožni vaji.**

K orožni vaji morajo priti vsi, ki so v ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pristojni ali rojeni, kakor tudi tisti, ki ne morejo dokazati inozemskega državljanstva.

Zglasitev:

Zglasiti se morajo pri vojno-dopolnilnem poveljstvu, čigar področju je njihovo bivališče, in sicer:

letnika 1893 in 1894 dne 7. maja 1919,
letnika 1891 in 1892 dne 10. maja 1919,
letnik 1890 dne 12. maja 1919
ob 8. uri dopoludne.

Po možnosti naj pridejo vpoklicanci v vojaški opremi in obleki (posebno v plašči in perilom, za katero dobe primerno odškodnino.

Orožne vaje so oproščeni:

1. Železničarji, poštni uslužbenci in rudarji. Po 1. maju t. l. v službo sprejeti železničarji, poštni uslužbenci in rudarji niso oproščeni in se morajo brezpogojno pozivu odzvati.

2. Bogoslovci ter dijaki, ki obiskujejo visoke in srednje šole ali zavode, ki imajo po brambnem zakonu pravico do enolotne vojaške službe.

3. Oni, ki so bili pri nadpregledu (superarbitraciji) proglašeni za veeno invalide ali začasno premeščeni v neaktivno razmerje, ako ta doba še ni potekla. Vsi ti se pa morajo javiti pri pristojnih orožniških postajah, ki vpošljejo vojnim dopolnilnim poveljstvom sezname prijavljenih invalidov.

Rezervne častnike se bode pozvalo po potrebi ne glede na letnike.

Na eventualne prošnje za oprostitev orožne vaje se ne bo oziralo. — Vsak vpoklicanec mora brezpogojno o pravem času odriniti k tej šesttedenski vaji.

Županstva naj izdajo vpoklicancem potrdila, da odhajajo k orožni vaji; to potrdilo daje vpoklicancem pravico do brezplačne vožnje po železnicah.

Vpoklicanci, ki se ne bodo **pravočasno** odzvali pozivu, **bodo dalje časa pridržani v službi** in se bedo strogo kaznovali po vojnih zakonih.

Naš čas še ni prišel.

Na drugem mestu priobčujemo famozno Wilsonovo spomenico, ki je bila povod, da je italijanska mirovna delegacija zapustila Pariz. Iz spomenice je popolnoma razvidno, da so inscenirali Italijani zgolj iz taktičnih ozirov svoj odhod, saj jim daje Wilson pravico do vsega onega jugoslovanskega ozemlja, katero vsebuje londonska pogodba. Italijani se poslužujejo že od nekdaj podobne taktike. Ko so bili še zvezani z bivšo Avstrijo, so zagnali vselej velik krik, če se ni takoj ugodilo, kar so zahtevali za svoje „neodrešene“ brate v Primorju.

Italijanska mirovna delegacija je po navodilu iz Rima zagrozila, da se ne bo več udeleževala mirovnih posvetovanj, če ne dobi Italija Reke in Dalmacije. Ta grožnja pa je le izborna taktika prebrisane italijanske diplomacije, ki je hotela na ta način premotiti predvsem Jugoslovane. Ko so Italijani izvedeli iz Wilsonove spomenice, da jim priznava tudi Wilson Trst, Gorico in Istro, so bili gotovi svoje zmage. Da bi premotili Jugoslovane, so zagnali krik po Reki. — Naša delegacija naj bi se torej lotila dokazovanja o jugoslovanstvu Reke i Dalmacije, obenem pa pozabila na Trst, Gorico in Istro. Sicer so se Italijani že od začetka posluževali te taktike in dosegli, da se je naše vprašanje res vrtelo le samo okoli Reke in Dalmacije, toda sedaj, ko so pridobili celo Wilsona na svojo stran, so še enkrat in zadnjič zagrozili z razbitjem mirovne konference, če se ne ugodi vsem njihovim zahtevam po našem ozemlju.

Kakor rečeno je bila ta grožnja velika taktična poteza. Italijani se bodo sedaj odrekli Reki in s tem hoteli dokazati svojo spravljivost z Jugoslovani, češ, saj ne zahtevamo drugega, kakor le svoje. Najnovejša poročila iz Italije že govorijo, da ne zahteva italijanska vlada Reke, ampak le reško prebivalstvo zahteva priklopitev k Italiji. Tako bo, oziroma je že dosegla italijanska diplomacija najugodnejši uspeh. —

Wilsonova spomenica pa je za nas tudi jasen dokaz, da je bil ves naš optimizen, v kolikor smo ga imeli v zvezi z Wilsonovo pravičnostjo, popolnoma neopravičen. Od imperijalistične Francije itak nismo mogli pričakovati ničesar dobrega, od Anglije pa tudi ne, ker Angleži niso zainteresirani na našem ozemlju ne v gospodarskem in ne v kakem drugem oziru. Naše edino upanje je bil Wilson, ker smo hoteli verovati v njegova pravična načela, katera je sprejela Nemčija tik pred svojim grobom. Toda naše nade so bile prazne. Pozabili smo, da je pravica le tam, kjer je sila. Zato nam ne preostaja drugega, kakor da se ravnamo v bodoče po zgledu velikih in močnih.

Pravičnost Wilsonovih načel je bila le navidezna. Kakšna je v resnici, nam pove Wilson sam, ko pravi v svoji spomenici, da je spojitev Trst a Gorice in Istre z Italijo v skladu z znanimi 14 točkami o miru „**Iz vsega srca soglasam**“, — pravi Wilson, „**da pripadeta Trst in Pula ter večji del istrskega polutoka k Italiji.**“ Takoj nato pa pravi: „**Tostran te črte bo na italijanski strani več skupin neitalijanskega prebivalstva. Njihova usoda pa je po naravi dežele same zvezana z usoda italijanskega naroda**“. Taka je torej Wilsonova pravičnost! Njegovo načelo o samoodločbi narodov je bila prazna pena. Wilson prorokuje poitalijančenje

---

VLADIMIR LEVSTIK. 83 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Moj Bog!« je vzkliknila Dora ter plosnila z dlanmi. »Tak sta res znorela tudi vidva? O, saj sem slutila... Hahaha! In meni prihajaš s takšno tolažbo? Mati, ali veš, da si ob pamet? O, če bi ti mogla povedati... joj, ta blazna ideja — hahaha!...«

S histeričnim smehom se je vrgla na otomano! na njenih ustnicah se je krčilo, v njenih očeh se je svetlikalo nekaj čudnega, vznemirljivo prešernega kakor skrivnost, ki hoče bukniti na dan.

»Ljubica!« je silila mati. »Kaj je s teboj?... Zakaj sva znorela? In zakaj govoriš o blazni ideji?... Srce nama poka, ko gledava tvoje trpljenje — to je vse!«

»Srce vama poka... Prekrasno!« je oponašala hči, drgečoč od svoje srdite veselosti. »In samo zato — o, verjamem! Da ne bi Nina... čemu ji pravzaprav ne privoščita veselja? Naj ga ima — kaj maram jaz za imena in naslove!...«

»Dora!« je zategnila Grabunka očitljivo. »Tako ne govori; ali se ti meša?«

»Malo manj, mamá, malo manj! Hahaha... In kaj pa vesta vidva... ti in moj dobri, neumni papa! Ničesar ne veste... in meni ni nič — le to, da je vse stud in blaznost... vse, z vama dvema, z mano vred, slišiš?...«

In ne da bi poslušala ugovarjanje osuple gospe Amalije, jo je zrinila na hodnik ter se zaklenila.

»Kaj je to?« je pomišljala mati, vrnivši se v svoj budcar, ki je bil tudi ena izmed novotarij najzadnjega časa. Hčerina čudna razdraženost je polnila njeno glavo z raznolikimi slutnjami. »Ali je bolna, ali pa se gode ž njo reči, ki jih matere ne smejo vedeti... Le kdaj... in kje?... Ah, kaj si belim glavo, ko se klati ves božji dan na lastno pest, kakor in kamor se ji zljubi!« Srdito je zaškripala z zobmi ter dodala, bolj iz ljubomornosti nego iz svete jeze: »Tu imaš blagoslov moderne vzgoje!«

Toda jezica jo je minila kmalu, ko je šla in vzela iz nočne omarice skrbno zamotano knjigo; bili so »Spomini prešestnice« v budimpeštanski nemški izdaji z neverjetno slečenimi podobami. Sladostrastne vizije so ji zameglile glavo ter podile kri tako burno po žilah, da je večkrat prenehala, spustila knjigo v krilo in šepnila mežé, jedva premikaje mokre ustnice:

»Ah, nič ni tako aristokratskega kakor nemški romani...«

Medtem je ležala Dora na svoji otomani kakor brez čustev; oči so ji bodle nepremično v strop, fine roke so ležale križem na prsih, ne da bi se ganile, in po mrtvaški bledosti obraza je bila skoraj podobna truplu, ki je pravkar izdihnilo dušo; le v koncih stopal je igral neprestano komaj viden drget, edini znak življenja. Čez dolgočasa se je zdrgnila in pogledala okrog sebe, kakor bi se dramila iz težkega, vročičnega sna; planila je kvišku, popravila si obleko, pritisnila dlani na čelo in na oči ter se naslonila k oknu, pred katerim se je razgrinjala v poznem, rožnatem solncu panorama vil in vrtov tja gori do škrbaste silhuete starega gradú. Kakor hitro pa je uredila svoje misli in prisporedila materine besede k nedavnim, še svežim, še vročim in zgočim spominom, jo je popadel iznova bolesten, histeričen smeh in odnehal šele, ko je začutila v ustih slano grenkobo solz, ki so ji nevedoma vrele po licih. S pijanimi koraki je stopila v spalnico, odgrnila posteljo na široko ter okamenela pred notranjo sliko snočnje noči; nato je izdrla predal toaletne mizice, vzela rokavico, ki jo je bil grof pozabil na stolu, dvignila jo zamišljeno do lic, pritisnila jo na prsi in spet na usta — in jo raztrgala mahoma, v nepojmljivi besnosti, z zobmi in prsti na kosce... Med smehom, jokom in brezizraznim strmenjem je pokladala roko na sleherno stvar, katere se je bil doteknil, iskala z nosnicami njegovega parfuma ter se sklonila z obrazom do postelje, na kateri se mu je bila darovala brez ljubezni, varaje svoje hladno srce z lažnivimi sugestijami, v gnevu in cinizmu, iz golega studa do življenja, samo da pogubi devištvo, ki jo je peklo v tem blatnem okolju, kakor bi pesnik razbil svojo harfo med pijanimi vlačugami. Nato je odprla vrata, skozi katera je bil vstopil, krenila po stopnicah, po katerih ga je vodila za roko, in se ustavila na pragu vrtnih duri, ki mu jih je bila odklenila, kakor tatu, z zamirajočim srcem opolnoči.

(Dalje.)

našega naroda pod italijanskim jarmom. Na podlagi svojih načel, na katera smo prisegali v zadnjih dneh našega suženjstva, izroča najzavednejši del našega naroda našemu največjemu sovražniku — italijanskemu imperijalizmu.

Sedaj nam je vse jasno. Mi ne potrebujemo nobenega sklepa mirovne konference. Gospodje v Parizu — od Wilsona do zastopnika žoltega plemena — se „trudijo“ popolnoma zaman, da bi rešili naš spor z Italijo. Kaj je za nas mirovna konferenca, kaj zveza narodov, če iztrgajo iz našega narodnega telesa najobčutljivejše ude? Toda naj se zgodi po njihovi volji! **Mi smo pripravljeni na vse, samo na smrtno obsodbo nikdar ne! Naš čas še ni prišel, pride pa gotovo in tedaj — bo zmaga na naši strani!**

Famozna Wilsonova spomenica italijanski mirovni delegaciji.

Wilson za spojitev Trsta, Gorice in Istre z Italijo.

LDU Pariz, 1. maja. (DKU) Reuterjev urad poroča: Zvečer so objavili nastopni oglas: Danes so izdali v Rimu spomenico, ki jo je predsednik Wilson dne 14. aprila izročil italijanski delegaciji z dovoljenjem, da jo objavi v Italiji. Spomenica se glasi med drugim: Čutim se primoranega, spraviti vsak sklep, do katerega sem prišel, kar najnatančneje v sklad z znanimi 14. točkami o miru ki so jih proti Nemčiji asociirane sile formalno sprejele. Ko je avstrijska vlada bila pripravljena začeti na podlagi 14. točk pogajanja glede premirja in mira, je zahtevala za več držav, ki bi nastale na njenem ozemlju, avtonomijo. V svojem odgovoru sem opozarjal na to, da se more sedaj prepustiti narodom teh dežel, kakršni naj bi bili v bodoče njihovi politični odnošaji. Popolni razsul avstro-ogrske države pa je predrugačil rešitev glede vzhodne meje Italije. **Osebno soglašam s tem, da dobi Italija na svoji severni meji povsodi, kjer meji na avstrijsko ozemlje, vse ono, kar so ji priznali v takozvanem londonskem paktu. Na drugi strani pa absolutno menim, da londonski pakt glede določitve vzhodne meje Italije ne pride več v poštev.** Ker Avstro-Ogrska več ne obstoji, bo Italija na vzhodu mejila na dežele, ki so se osvobodile vojaške in pomorske oblasti Avstrije, ki so postale samostojne in ki so zainteresirane na vzdrževanju evropskega miru. **Iz vsega srca soglašam s sporazumom, da pripadeta pristanišči Trst in Pulj ter večjidel istrskega polotoka Italiji. Tostran te črte bo na italijanski strani več skupin neitalijanskega prebivalstva. Njihova usoda pa je po naravi dežele sama zvezana z usodo italijanskega naroda. Menim pa, da priklopitev Reke ali drugega dela obale južno od Reke, italijanskemu kraljestvu ne bi bila upravičena.** Reka ni po svoji legi in po svojem razvoju italijansko, marveč **mednarodno** pristanišče. Ker se zaradi tega ne sme staviti pod eno suvereniteto, je moja jasna sodba, da mora Reka dobiti pravo in zelo dalekosežno samoupravo in da mora imeti v svojem lastnem in v interesu sosednjih držav popolno svobodo, čeprav bi se priključile carinskemu sistemu nove jugoslovanske države. Menim, da se bodo sporazumeli, da dobi Italija otok Vis, valonsko pristanišče, da se porušijo utrdbe na otokih v bližini **vzhodne** obale Adrije, ki jih je zgradila avstro-ogrska vlada in da bo razoroženje pod nadzorstvom zveze narodov **pustilo državam na vzhodni jadranski obali samo tako velike vojaške sile, ki so potrebne za nadziranje vodovja, otokov in obale.** Italija gotovo doseže pri tej rešitvi svoje velike historične cilje. Historične krivice, ki jih je prizadevala Avstrija Italiji, so s tem popolnoma poravnane. Ne odreka se ji to, kar potrebuje za svoje nacijonalno ujedinjenje. Takoj početkom se s tem izognemo usodepolnih napak, ki bi napravile najbližjega soseda za sovražnika Italije in mu rodile čustvo o krivicah, ki so skozi generacije motile evropski mir in dovedle do groznega konflikta, ki smo ga ravnokar končali.

Stari grehi.

Polovico leta je preteklo, odkar smo preživeli veliki evropski zgodovinski dogodek, da se je strl po mnogih desetletjih vse nadvladujoči pruskoavstrijski sistem birokratizma in militarizma, ki je ogrožal zadnje čase že skoraj celi svet.

Ta sistem je zdrobil nekdanjo Avstrijo in na njenih razvalinah je pred šestimi meseci vzklilo življenje prostosti in obstoječega blagostanja posameznim narodom v obliki lastnih držav. Tudi nam Slovencem se je končno udejstvila naša največja želja, da nam je po tolikih stoletjih telesne in duševne sužnjosti prisijalo toli zaželjeno solnce zlate svobode.

Menda ni nobenega med nami, kdorkoli ima v sebi kal materinega čustva: Da biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos! da ne bi s srcem prepojenim z najslajšimi čustvi za naš narod oblagroval čas in pa sredstva, ki so pripomogla do našega narodno zgodovinsko važnega osvobojenja, katero početkom ni naletelo baš na najmanjše težkoče.

Vsak početek je pač težak, a celo začetno spočetje našega preporoda z ozirom na zunanjost, kakor na notranjost, je bilo početkom preobrata tem težje, osobito, če si pošteno pripoznamo, da nismo bili pripravljeni še zadostno na tako hiter preobrat, kakor se je pač zgodil v resnici. To je To je bil eden najglavnejših vzrokov, ki ga je uvaževal vsak pošten Slovenec, da se je početkom spregledalo marsičemu, kar je zelo dišalo še po nemškoavstrijskem sistemu in kar bi se sicer moralo takoj pošteno iztrebiti iz našega narodnostnega razvoja, kateri hoče in tudi mora vso svojo bodočnost zgraditi na temeljih pravičnega demokratizma v močni edinstveni Jugoslaviji.

Žal, vsaj tako se danes dozdeva, da se moramo zahvaliti le nepopolni pripravljenosti na velevažni zgodovinski preobrat našega ljudstva, — katero se je pa v dobi svetovne vojne in po vseh njenih udarcih prekovalo v skoraj popolnoma nov element — da so početkom imeli krmilo usode nas vseh v rokah možje, ki niso znali osredotočiti naše narodno življenje v močno strugo edinstvene demokratske narodnosti v skupnost, kamor naj bi se v zadovoljstvu odvajal dotok vseh političnih stremljenj, kakor tudi posameznika, da bi se skupno in z nesebično požrtvovalnostjo vsakega državljana gravitiralo le k edinstvenemu cilju narodnostnega ujedinjenja.

To je bil prvi greh, podedovan še izza prejšnjega sistema in je bil posledica marsikateri nezadovoljnosti, katera je rastla in narašča z vsakim dnem med ljudstvom, ki je postalo na mah dostopno za pošten preustroj na vseh demokratičnih načelih, katera se pa kakor se videzno dozdeva, odrinjujejo vedno bolj v ozadje in nehote se skoraj polašča zopet v vseh panogah javnostnega življenja kolikortoliko stari režim, četudi pod novim okriljem.

Na naravnost predrzen način pa se skuša uveljaviti ta režim v naši narodni armadi z dejstvom, da se sprejemajo v armado častniki, ki nikakor ne spadajo v našo armado in najsibodo tudi pripadniki našega državljanstva, kajti kdor ne zna naše mile materinščine, ta ne more z dušo in srcem služiti v armadi, pač pa le iz kruhoborstva. Kdor pa hoče vstopiti v našo armado iz tega namena — za tega bi ne smelo biti nikdar mesta ako je tudi državljan, a ne zna popolno našega obenem službenega jezika.

Ne pozabimo, kako je bilo glede službenih mest v ranjki Avstriji in kako mesto je dosegel Slovenec ako ni znal perfektno službenega jezika.

V tem oziru bi morali biti merodajni faktorji neizprosni, posebno pa početkom. Kam bomo prišli, ako se že sedaj po preobratu zopet po večjih voj. pisarnah govori nemško raditega, ker službujejo častniki, ki slovensko ne znajo.

V zadnjem času se je celo v službo prevzelo od Nemške Avstrije odslovljene častnike, ki so si pa naenkrat v naglici pridobili domovinstvo na Kranjskem. Sicer opravljajo danes službo še provizorično, a sprejeti bodo tudi definitivno, če se ne bo protivil nihče temu.

Brez potrebe bi bilo govoriti o dalekosežnosti take reorganizacije naše armade, med katero bi bilo toliko nepoklicanih elementov, ki bodo vsekakor ob uri uplivali med armado kot razkrojilna snov. Na drugi strani pa ta način sprejemanja v armado žali čustvovanja vseh onih častnikov, bodisi aktivnih ali rezervnih, ki niso potrebovali ob preobratu si snemati s prs svojih odlikovanj, raznih političnih preganjanj in zaporov.

Da je pa pri sprejemanju v armado sploh premalo ocenjevanja in previdnosti je najboljši dokaz v „Narodu“ prijavljeni slučaj kapetana Sveteka, na drugi strani pa zopet osvetljujoče dejstvo, da se skušajo vrniti v armado elementi, ki bi sicer zavedajoči se svojih narodnih grehov sami izginili iz pozorišča.

V jugoslovanski državi, katere jedro je tako zdravo, in se nam obeta, po premaganju začetnih težkoč najlepša bodočnost, moramo imeti le narodno, zavedno armado, v kolikor jo sploh moramo imeti. Zato pa že početkom skrbimo, da se v armado ne vrinejo ljudje, kateri ne spadajo tja in kateri bi hoteli polagoma uveljaviti zopet režim starega militarizma v narodno škodo. Vojaški merodajni faktorji so odgovorni za reorganizacijo armade v narodnem smislu in če častnikov res primankuje, naj se pozove na prostovoljno prijavo v aktivno službovanje one rezervne in narodne častnike, ki so se vedno borili za dosego narodnih ciljev v današnji obliki. Za tujerodce ne sme biti v armadi prostora, a še manj pa za one častnike, ki so morda rodom Jugoslovani, a se tega nikdar zavedati niso hoteli ali pa so iz osebnih koristi celo blatili svojo lastno narodnost.

Tega naj se zaveda vsak pošten Jugoslovan in naj pripomore pri čiščenju armade v narodnem smislu s tem, da vsakogar, kdor se sedaj osmeli vstopiti v našo armado, a ima kak narodni greh nad seboj, prijavi častniški aprobativni komisiji v Ljubljani, od katere se pa mora zahtevati pozneje obračun in obelodanjenje celotnega delovanja. Morda bo treba tudi v drugih panogah javnega življenja precej zračenja, da bomo v bodoče v naši mili Jugoslaviji vsi tega se zavedajoči zadihali čist zrak pristnega slovanskega občutja, za katero smo se borili in od katerega ne bomo odnehali nikdar.

Jugoslavija.

Dr. Korošec odpotoval v Dubrovnik.

j LDU Split, 1. maja. (DDU.) Minister dr. Korošec je davi odpotoval z ameriškim lovcem podmornikov v Dubrovnik. Pri odhodu so ga pozdravili predsednik vlade dr. Krastelj, polkovnik Kostič in somišljeniki njegove stranke.

Zrinsko-Frankopanska svečanost v Belgradu.

j LDU Belgrad, 30. aprila. (DDU) Danes so bili v saborni cerkvi svečani obredi za Zrinskim in Frankopanom. Prisoten je bil prestolonaslednik Aleksander, vse najvišje državno predstavništvo in ogramno število prebivalstva vseh slojev. Občina je prispevala 30.000 kron za spomenik in imenovala eno izmed najlepših ulic po njiju imenih.

Siegfried Schkubütz in njegova žena.

On: Zdaj pa res ne vem, ali ostane pri Jugoslaviji ali pa bo kmalu zopet vse pri starem.

Ona: Ta preklicana Jugoslavija mi že traja predolgo, ljudje se ji privadijo in ne bo več zlahka nazaj. Zato ti pa pravim, pišiva se od sedaj naprej za Škubica, da ljudje že vendar nehajo z zabavljanjem češ, da sva nemčurska „Schkubütza“.

On: Le počasi! Ni še vse gotovo! Ali nisi slišala, kar je rekel naš dr. Janeschütz, da si bodo Jugoslovani medseboj v kratkem tako v laseh, da si čez noč zopet sami vse podero, kar se jim je tako nepričakovano dalo.

Ona: Čula sem; pa ni vse tako, kakor on pravi. Jaz sem pa slišala, ko sta se pogovarjala novi poštar s trgovcem Petrovičem, ki je pripovedoval, da se v časopisih pričkajo okrajni glavar Schitnik iz Kranja in tamkajšnji profesorji zaradi tega, ker drug drugega dolžijo, da so v vojnem času ovajali gimnazijce, češ da so srbofili. Petrovič je rekel, da on Schitniku že zavoljo tega nič ne verjame, ker se še sedaj piše z „s-c-h“ in s tem vendar dokazuje, da je še sedaj nemčur in je bil torej gotovo že temhujši nemčur poprej, ko je še Nemcem cvela.

On: Vem, da se mora zaradi nemškega imena veliko prenašati. Ali saj veš, kako je. Kako nama je bilo vendar poprej koristno, da sva bila „Schkubütza“; bila sva Nemca in imela od aprovizacije vse, kar sva si poželela

Sedaj pa je seveda boljše, da ne rečeva, da sva Nemca; že če sva le tiho, imava pri teh jugoslovanskih učenjakih — ha, ha, ha! dosti jesti in piti. Tudi prodajo duhana imava. — Ce se pa zopet preobrne, se lahko izgovarjava, da sva se morala v hudi stiski nekoliko prilagoditi razmeram. Nemška Schkubütza pa sva kljub temu zvesto ostala. Vidiš torej, da imam prav!

Ona: Za norca pa naju zdaj vendar imajo zaradi najinega imena! Na cesti mi je zadnjič kazal neki paglavec očitno pred vsemi osle in je tedaj kričal za menoj Schkubütz. Zadnji zlog — bütz je že vrh tega tako raztegoval, da sem iz samega sramu takoj zavila v bližnjo hišo. Ime se mora spremeniti. Žal mi je, pa ni pomoči.

On: Le potrpi, se že še privadijo našemu imenu!

Ona: Nič se ne privadijo; vedno hujše bo! Zakaj ga nisva že prej zamenjala za popolnoma nemško, kakor je to storil sodnik Kapun!

On: A nadsvetnika Gallingerja misliš. No kaj pa je s tem dosegel? Res je sicer nato visoko gor prilezel. Zato pa je potem tem nižje padel in si zlomil vrat. Moral je iti med lačne Nemce. Bolje manje biti, pa pametno in — dobro živeti!

Ona: Gotovo še uvidiš, da imam vendarle jaz prav! Glej še onega bogatega fabrikanta Woschnagga iz Šoštanja napadajo. Nikogar se več ne boje. Poglej in beri — „Jugoslavijo“!

On: (čita časopis Jugoslavijo) Saj res, še tega se lotijo. Pa celo pod državno nadzorstvo hočejo dati fabriko tega (čita dalje) „jugoslovanskega Bošnjaka“!

Oba: Da, da sedaj res nič več ne pomaga, hitro si dajva prenarediti svoja — lepa imena!

Drugi dan se že blesti nad uhodom moževe prodajalne ime: „Zmagoslav Škubic“.

Ko si zjutraj s ceste ogledata — spremembo svojega imena v napisu se vstopijo okoli njiju poglavci in kriče: „Oj, oj, oj oskubljena Schkubütza“! — tako, da naša zakonska dvojica kar zbeži.

Morala: Nemškutarji na ütz, itsch, agg, egg in podobni! Pošteno se prekrstite in še o pravem času; sicer vas tudi še na drug način oskubimo!

N. N.

Angleški in francoski časnikarji za Jugoslavijo.

j LDU Dubrovnik, 28. aprila. (DDU) (Zakasnelo.) Včeraj so priredili z novinarji izlet na otoka Lopud in Ston. Povsodi so časnikarje sprejeli lepo in navdušeno in jih pogostili. Narod jih je oduševljeno pozdravljal. Angleški in francoski časnikarji so izjavili, da so se na svoje oči uverili, da je od Reke proti jugu samo en živelj, in to jugoslovanski in da te zemlje morajo pripasti Jugoslaviji. Obljubili so. da bodo v tem zmislu obvestili angleško in francosko javnost. V Stonu jim je občina priredila banket, kjer so stregle gospodične v primorski narodni noši. Tuji časnikarji so bili navdušeni. Izlet je trajal ves dan.

Prvi majnik v Belgradu.

j Belgrad, 2. maja. (Izv. por.) Slavlje prvega majnika je poteklo povsem mirno. Manifestacij ni bilo. Trgovine so bile odprte, samo nekateri obrtni obrati so počivali.

Avanzma jugoslovanskih oficirjev.

j Belgrad, 2. maja. (Izv. por.) V teku nekaj dni izda vojno ministrstvo naredbo glede avanzma oficirjev v jugoslovanski armadi.

Belgrajsko vseučilišče.

j Belgrad, 2. maja. (Izv. por.) Včeraj je bilo svečano otvorjeno belgrajsko vseučilišče.

Vstop v jugoslovansko armado.

j Belgrad, 2. maja. (Izv. por.) Vojno ministrstvo naznanja, da je zadnji termin za prijavo oficirjev bivše avstro-ogrske monarhije v jugoslovansko armado določen do 21. maja t. l. Prošnje po tem roku se ne bodo upoštevale.

Opozicijonalen blok v Narodnem predstavništvu.

j Belgrad, 2. maja. (Izv. por.) „Pravda“ poroča, da snujejo hrvatski starčevićanci opozicijonalen blok v Narodnem predstavništvu, kateri naj bi se zedinil tudi z bosansko muslimansko skupino dr. Hasnice in s srbskimi radikalci.

Regent — jugoslovanskim železničarjem.

j Belgrad, 2. maja. Regent Aleksander se je prisrčno zahvalil za pozdrav kongresa jugosl. železničarjev.

Jugoslovansko-italijanski spor.

Orlando noče sporazuma z Jugoslavijo.

ji LDU Lyon, 2. maja. (Brezžično.) Iz Rima poročajo: Mr. Nelson Page, poslanik Zedinjenih držav v Rimu, je ponudil svoje sodelovanje v namen, da se najde možnost sporazuma v jadranskem sporu, toda konkretnega predloga ni stavil nikakega. Orlando se mu je lepo zahvalil za njegovo uslužnost.

Italijani izkrcavajo vojake in vojni materijal.

ji LDU Split, 28. aprila (DDU). (Zakasnelo). Iz Zadra in Šibenika nam javljajo, da Italijani izkrcavajo velike transporte vojakov in vsakovrstnega vojnega materijala. Vojsko koncentrirajo proti iztoku, utrjujejo gorske kraje in prelaze. Zvečer 26. aprila je v Šibenik priplulo šest velikih transportnih ladij, ki so bile polne čet. Da bi izpremenili značaj mesta Šibenika, naseljujejo Italijani regnicole. Doslej je otvorilo 44 trgovcev iz Italije svoje trgovine, 12 pa jih še nima lokalov in prodajajo blago na pristanišču.

Kako rešujejo naše vprašanje!

ji LDU Bern, 1. maja. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Iz zanesljivega vira se poroča listu „Herald“: Dasiravno vsa italijanska javnost soglasno odobrava zadržanje italijanskih delegatov in vlade, vendar ni edina v naziranju, kako naj se postopa odslej. Nekateri menijo, da je treba poslati nazaj v Pariz dosedanje delegate, drugi zopet mislijo, da je bolje, ako se pošljejo novi zastopniki; kot tak bi prišel v poštev Luzzati. Zdi se, da vlada za sedaj pričakuje predlogov iz Pariza; na noben način pa ne želi definitivnega preloma. Najbrž bo Wilson sam dal inicijative za rešitev tega zamotanega položaja na način, ki bo sprejemljiv za narodni ponos in za narodne aspiracije Italijanov. „Information“ poroča iz dobro poučenega vira, da se vrne italijanska delegacija tekom prihodnjega tedna v Pariz. — O torkovih dogodkih v Rimu javlja „Temps“: Torek, o katerem so pričakovali, da bo zelo buren dan, zlasti okoli zbornice in v zbornici sami, je potekel nepričakovano mirno. — „Temps“ od srede se poteguje za to, da pripade Reka Italiji in ponavlja svoj predlog od ponedeljka, naj se zgradi v Senju novo pristanišče za Jugoslavijo. Dalje objavlja pismo nekega inženirja, ki je član upravnega sveta družbe „Compagnie universelle du Canal de Suez“, ki predlaga, naj se zgradi za Jugoslavijo primerno pristanišče v bakarskem zalivu, ki ima izredno ugodno lego in se nahaja v neposredni bližini Reke. Pravi, da bi trajala gradbena dela v Senju več kakor deset let in da je Senj preveč izpostavljen „široku“.

Naše severne meje.

Razbojništvo na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča: Dne 23. aprila je čez bojno črto v velikovškem okraju k četam kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pribežal Urban P., posestnikov sin iz Vovbrske gore in dal pri obmejnem poveljništvu za vzhodno Koroško na zapisnik: Danes ponoči sem pribežal čez bojno črto k jugoslovanskim četam, da dobim zaščito pred nemškimi roparji, ki so me hoteli ubiti. Dva dni sem se pred njimi skrival po vovbrskih gozdovih. Dne 19. aprila sta namreč prišla k nam na dom dva nemška razbojnika. Oborožena sta bila s puškami in ročnimi granatami. Pri belem dnevu sta vdrla v hlev odvezala vola in ga hotela odgnati. Nam domačinom sta zagrozila, da vržeta ročno granato v glavo vsakomur. kdor bi se drznil, ju ovirati pri izvršitvi ropa. Naši so jokali, moj sedemdesetletni oče je plakajoč razbojnika prosil, naj mu pustita zadnje živinče. Razbojnika sta ga odpravila s puškinim kopitom. Ves iz sebe vsled takega ravnanja, sem zgrabil svojo lovsko puško in šel nad roparja, da naj nemudoma vrneta vola. Vnel se je med mano in razbojnikoma boj, tekom katerega sta bila oba roparja iz moje lovske puške ranjena. Nato so njima na pomoč pridrveli nemški boljševiki iz Vovber — bilo jih je kakih 30 — in so izropali vso našo hišo. Mene so ujeli, me zvezal in me hoteli odvesti v bližnji gozd, kjer so me hoteli ubiti. Ko so me vlekli proti gozdu, pa sem, čeprav sem imel roke zvezane, iznenada prva dva roparja, ki sta me vlekla, z vso silo pahnil v stran in ubežal, predno so se ostali zavedli. Nekaj časa so nemški razbojniki za mano streljali, pa me niso zadeli. Zbežali so tudi moj oče in drugi naši, popustivši vse, da vsaj rešijo golo življenje. Ali se jim je beg posrečil in kako se jim godi, ne vem. Ropanje nemških tolp po slovenskih vaseh velikovškega okraja se množi od dne do dne. **Zato je slovensko prebivalstvo obupano do skrajnosti. Če se tem neznosnim razmeram ne stori kmalu konec, ne vem, kako bo. Vse bo šlo v nič.**

Nemško nasilje na Koroškem.

Ljubljanskemu dopisnemu uradu se poroča iz velikovškega okraja: Pri slovenskih kmetih (nemških v tem okraju itak ni) ropajo nemške tolpe podnevi in ponoči Kradejo živino iz hlevov, prašiče, ovce in živila. Dne 21. aprila sta dva nemška roparja posestniku T. v Tolstem vrhu, občina Vovbre, pri belem dnevu iz hleva izvlekla vola. Ko sta se posestnik in njegov sin roparjem postavila po robu, se je začel boj, pri katerem je en nemški ropar dobil strel v prsi, drugi pa v roko. Ranjen je le-ta odhitel v Vovbre in od tam seboj privedel 30 drugih razbojnikov, ki so imenovanemu posestniku razdejali vso hišo in odnesli, karkoli se je odnesti dalo, tako da je T. sedaj ob vso svojo imovino in pahnen v bedo. Taki ropi se dogajajo dan za dnem. Zato je slovensko prebivalstvo obupano in trepetaje pričakuje dne, ko mu pride rešitev. Dopisnik, koroški Slovenec, končuje svoje poročilo tako-le: Mi še neodrešeni Slovenci na Koroškem se čudimo, kako to, da ne zasedejo vsega slovenskega ozemlja na Koroškem čete kraljestva SHS. ker sicer bodo nemški boljševiki vse slovenske koroške kraje tako izropali, da bo ljudstvo zapadlo največji bedi. Slovenski posestniki nujno prosijo vojaško oblast, naj da takoj zasesti vse slovenske kraje, da se stori konec vse uničujočemu ropanju.

Preganjanje koroških Slovencev.

Ljubljanskemu dopisnemu uradu se poroča iz velikovškega okraja: Ker jim nemški boljševiški roparji siloma odvzamejo vse, kar se le da premakniti: živino in orodje, slovenski kmetje niti polja ne morejo obdelati. Zato se je bati, da bo vse te kraje zajela strašna beda. Že vsled tega zbegano ljudstvo pa mora vrhu tega trepetati še zato, ker nemške vojaške in roparske bande love slovenske fante in može, da jih siloma odvedejo in uvrste v nemške boljševiške tolpe. Kdor velja za dobrega Slovenca, nikoli ni na varnem in si ni svest življenja. Zalezujejo in silijo ga, naj prestopi k njim. Ako se jim ne vda, ga proglase za nevarnega in ga aretirajo in siloma odvedejo. Zaveden Slovenec iz velikovškega okraja, ki se mu je posrečilo ubežati in se zglasiti pri obmejnem poveljništvu za vzhodno Koroško, je dal na zapisnik: Dne 21. aprila sem moral pobegniti z doma. Tega dne je namreč k meni prišel posestnik Valentin S. in mi je povedal, da pride po noči pome nemška patrola, ki me bo aretirala in odvedla. Jaz sem se takoj skril. Na večer je res v našo hišo prišla nemška patrola. Bilo je pet vojakov ni en orožnik. Oboroženi so bili s puškami in ročnimi granatami. Vprašali so po meni in ker me niso takoj našli, so odprli vse hišne prostore, vse shrambe in omare ter z bajoneti in ročnimi granatami grozili družini in pretili, da nam požgo hišo in gospodarska poslopja, ako me ne najdejo. Končno se je patrola s ponovnimi grožnjami. odstranila. Zapustil sem skrivaj svoje zatočišče in pobegnil. Istega dne, ko so iskali mene, so Nemci odvedli tudi mojega prijatelja Ivana iz Hudega kraja. Odvedli so ga v Vovbre, da ga odtam odpravijo naprej, ali v Celovec ali v Wolfsberg. Na isti način so z doma pregnali že veliko število slovenskih mož in fantov.

Nemci napadajo še vedno.

n Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 2. maja ob 8. iz uradnega vira: 1. maja dopoldne je metal nemški letalec bombe na Sinčo ves. 1. maja je samo pri Velikovcu delovala nemška artiljerija. Pri Velikovcu in Podrožčici ni bilo bojev pehote. Na Ljubelju smo odbili na dveh mestih sovražne patrole.

Polletnica vstajenja Maribora.

n Deželna vlada za Slovenijo je prejela dne 1. maja od gener. Maistra iz Maribora nastopno brzojavko: „S svojimi močmi smo pred pol leta osvobodili slovenski Maribor in slovenski Štajer. Danes praznujemo polletnico tega vstajenja ter obljubljamo deželni vladi in vsemu narodu, da bodemo tudi nadalje vstrajali na severnem braniku naše ujedinjene domovine ter trdno držali svojo jugoslovansko posest. Bog živi našega vladarja! Bog živi našo lepo Jugoslavijo!

Občina Sobota za spojitev z Jugoslavijo.

Ljubljanski gopisni urad poroča z dne 2. maja: Občina Sobota v okrajnem glavarstvu Slov. Gradec razpada vsled demarkacijske črte v dva dela: En del občine leži v nevtralnem pasu, eden pa spada v območje Jugoslavije. Ker onstran demarkacijske črte ležeči del Sobote od Nemške Avstrije, ki ima upravo nevtralnega pasu, nima upati nikake prehrane in ker ves promet gravitira proti jugu, so občani jugoslovansko vlado naprosili, da naj bi se demarkacijska črta tako preložila proti severu, da bi vsa občina Sobota pripadala kraljestvu SHS. Pisano prošnjo so podpisali tudi nemški občani.

Nemški napad na Velikovec odbit.

n Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 2. maja ob 18. iz uradnega vira: Dne 2. maja ob 4. so napadli Nemci celokupno mostišče Velikovec z veliko premočjo. Posrečilo se jim je prodreti našo črto na vzhodnem delu mostišča in potisniti nas nazaj. Vsled na novo nastale situacije se tudi zapadna in severna črta ni mogla držati in se je morala umakniti vsa posadka na južni breg Drave, ki ga držimo. Isto uro so napadli Nemci Rabenstein pri Spod. Dravogradu. Napad je bil odbit. Naše do sedaj znane izgube so 200 mož ujetih in dva topova uplenjena.

Napad na Velikovec že dolgo pripravljen.

n Ljubljanski dopisni urad poroča: Dne 23. aprila je slovenska kmetica našim prednjim stražam ob velikovški črti izročila pismo, ki ga je slovenski Korošec iz kraja, ki je v nemški oblasti, poslal svojemu svaku, ki biva tostran demarkacijske črte. Pismo je velezanimivo, ker je iz njega razvidno, da so Nemci napad na Velikovec že dolgo nameravali in skrbno pripravljali. Z dne 15. aprila datirano pismo namreč pravi med drugim: „Omeniti moram še to, kako nas martrajo (namreč Nemci). Kar naprej moramo voziti municijo in kanone. Kaj bodo vse navlekli skupaj! Kakor se sliši, nameravajo zdaj v kratkem napasti Velikovec, zraven pa še pravijo, da nas bodo prisilili, da bomo morali jim pomagati, Velikovec zavzeti in kaj še vse. Od vsake hiše bo morai eden iti.“

Mirovna konferenca.

Nemčija se mora odpovedati vsem pravicam do Luksenburške.

k LDU Lyon, 1 (brezžično). Svet trojice je v svoji torkovi seji odobril člene mirovne pogodbe, ki določajo, da se mora Nemčija odpovedati vsem pravicam, ki jih je imela do Luksenburške. Znano je, da se je Nemčija v vojni leta 1870/71, polastila Luksenburških železnic ter jih potem uporabljala v zmislu pogodbe, sklenjene 11. julija 1872. Ta pogodba je torej z določili nove mirovne pogodbe razveljavljena.

Razne zanimivosti.

k LDU Bern, 30. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Kakor javljajo angleški listi, sta Lloyd George in Clemencau izročila Orlandu pred njegovim odhodom iz Pariza spomenico, kjer je razloženo stališče Francije in Anglije v vprašanju, o katerem se je Wilson tako jasno izrazil v imenu Amerike. Orlandu je pripuščeno na prosto voljo, hoče-li to izjavo priobčiti ali ne. Dejstvo, da še sedaj ni objavljena, dokazuje, da Wilson ni tako osamljen v tej borbi, kakor skušajo to prikazovati v Rimu. To potrjuje tudi poročilo angleškega dopisnega urada, ki javlja iz poluradnega vira, da se Loyd George in Clemenceau v vprašanju Reke popolnoma strinjata z Wilsonom. Balfour je poslal Orlandu noto, v katerih ga obvešča o teh dejstvih. „Chicago Tribune“ pripominja k tej vesti, da se bo moral končno tudi Orlando pridružiti naziranju trojice. — „Times“ z dne 28/4 pišejo: Italija ima izbiro med dvema političnima sistemoma, ki si diametralno nasprotujeta: med politiko kabinetov, ki je spravilo osrednje države v pogubo, in politiko moderne demokracije, ki naj v bodoče vlada človeštvu. Rene Payot priobčuje v „Journalu“ vrsto d kumentov, ki dokazujejo, kake agresivne namene je imela Nemčija. Med listinami ki mu jih je izročil Fehrenbach, bivši osebni tajnik Kurta Eisnerja, se nahaja tudi brzojavka, katero je poslal dne 24. julija 1914

baron Ritter, bavarski poslanik pri Sv. Stolici, in ki se je našla v arhivu bavarskega ministra za zunanje stvari. Brzojavka ima nastopno besedilo: „Papež Pij X. odobrava energični nastop Avstrije proti Srbiji, ker upa, da bo Avstrija mogla vzdržati ta napor. Papež vprašuje, kdaj bo Avstrija sploh mogla pričeti z vojno, ako se niti sedaj ne bi mogla odločiti k temu, da z orožjem v roki odbije inozemsko agitacijo, ki je privedla do umora prestolonaslednika in v sedanjih razmerah ogroža obstoj monarhije.“ V teh izvajanjih se jasno izraža strah, ki ga ima Rim pred panslavizmom. — Pod naslovom „Temne sile“ priobčujejo „The New Illustrated“ članek, ki ljuto napada Sonnina in dokazuje, da je samo on kriv zastoja v delovanju konference. Sonnino da se poslužuje reakcijonarnih spletk Metternicha in Bismarcka, drži Orlanda popolnoma pod svojim vplivom in zastopa še vedno ono diplomatično strujo, o kateri smo mislili, da jo je svetovna vojna za zmerom zasula, Sonninova krivda da je, ako je italijanska delegacija zapustila Pariz in ako nastopa Italija tako sovražno proti Jugoslovanom.

Reka — samostojna država?

k LDU Bern, 1. maja. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Dasiravno italijanski senat, parlament in vsa javnost odobravajo stališče Orlanda in njegove vlade, vendar splošno prevladuje naziranje, **da bo vprašanje Reke rešeno v soglasju z Wilsonovim načelom.** Že danes lahko rečemo, da je usoda Reke že odločena. To je razvidno tudi iz izjave, katero je podal Orlando v svojem govoru v torek in ki se nanaša na stališče, katero zavzemata glede Reke Francija in Anglija. Clemenceau in Lloyd George sta dejala Orlandu pred njegovim odhodom v Rim, da se Francija in Anglija z ozirom na dejstvo, da italijanske zahteve v londonskem dogovoru ne obsegajo Reke, nikakor ne moreta strinjati z italijanskim naziranjem in bi odnehali kvečjemu toliko, da bi se proglasila Reka za mesto, ki tvori samostojno državo, toda samo s pogojem, da se zgodi to po kompromisu, ne pa kot dopolnilo k integralni izvršitvi določb londonskega pakta. Vsled tega nastopa zaveznikov se dela sedaj rimska vlada, kakor da ni nikoli zahtevala Reke. Iz Rima brzojavljajo, listu „Morning Post“, da italijanska vlada ne zahteva Reke. Vrišč, ki je nastal v Italiji za priklopitev Reke, je glas ljudstva. Reka zahteva združitev z Italijo. Tak je položaj v resnici.

Kitajska dobi nazaj Kiaučau.

LDU Pariz, 1. maja. (Brezžično.) V razgovoru z zastopnikom „Matina“, je izjavil japonski delegat Makino: Povsod se govori, da zasede Kiaučau Japonska in ga obdrži za vedno v svoji oblasti. To ni res. Zavezali smo se, da vrnemo Kiaučau Kitajski in to obljubo bomo izpolnili. Prav zato, ker nima nihče pravice, da bi dvomil nad našo besedo, zahtevamo, da izvršimo to stvar sami.

Politični pregled.

p **„Zastava“**, neodvisno svobodomiselno glasilo, je začela s 30. aprilom zopet izhajati. Urednik lista je Oskar Tartaglia. List zastopa monarhizem in centralizem.

p **„Pravda“** v Belgradu izhaja sedaj dvakrat na dan.

p **Komar ne piči komarja.** Predsednik republike je po organu ital.-franc. organizacije, „Franco-Italia“, naslovil na Italijo nastopno poslanico: Italija in Francija, ki jih je vojna tako tesno združila, bosta ostali združeni tudi v miru. Nč ju ne bo moglo razdružiti. Ohlajenje prijateljstva med njima bi pomenilo katastrofo za latinsko kulturo in za vse človeštvo. Francija zvesta svojim obveznostim, svojim simpatijam in svojim tradicijam, bo nastopala roko v roki z Italijani.

Državno posojilo nosi 4%

Pokrajinske vesti.

kr **Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano** vabi na svoj izlet v Tacen-Medvode, ki ga priredi v nedeljo dne 4. maja. Izletu se pridruži, kakor se odboru pravkar sporoča, tudi bratsko društvo iz Šiške. — Zbirališče ob pol 14. pred Cirmanom, kjer se pridružimo šišenskemu Sokolu. — Nazdar!

kr **Sprejem grofa Attemsa v Savinjski dolini.** Celemu slovenstvu dobro znani zatiralec slovenskega naroda, ki je bil izgnan iz naše prestolice, se je meneč, da najde mirno in tiho skrivališče v Jugoslaviji, priklatil k svojemu modrokrvnemu sovrstniku grofu Salami v Novo Celje pri Žalcu. Narod Savinjske doline ga je pa njegovim zaslugam primerno „slavnostno“ sprejel. Stoglava množica se je spontano zbrala proti večeru pred gradom in mačja godba mu je zaigrala krepek „Abzugsmarsch“. Pritepencu bodi to sicer mil toda obenem resen opomin, da ni Savinjska dolina zanj nikako zavetišče, deželno vlado pa prosimo, da nas v bodoče obvaruje pred importom sličnih elementov.

kr **Gledališče bralnega društva v Mokronogu.** Vsled nepričakovanih nastalih ovir se ponovi „Deseti brat“ v društveni dvorani v Št. Janžu že to nadeljo t. j. 4. maja popoldan.

kr **Mokronoški grad,** last odvetnika dr. Wallentschagga, pride pod državno nadzorstvo.

kr **Sv. Katarina pri Tržiču.** Dr. Karel (baron) Born je podpisal 200000 4 % posojila na državne bone.

kr **V Celju** je umrl narodnjak Josip Hočevar. Pokojni je bil zelo priljubljen.

kr **Iz Maribora.** Dne 26. pr. m. so sedeli v slovenskem hotelu „Union“ 3 gostje in sicer dva častnika in en podčastnik in se že odpravljali, Pred njimi na mizi je stala steklenica s kislo vodo. Naenkrat pride častnik Nemške Avstrije nadporočnik Werbnig in zahteva pijače. Ker je bila policijska ura, mu je nihče ni hotel dati, nakar je rekel, zakaj, da navzoči častniki pijejo. Eden mu je odgovoril, da ga to ne briga, a on je nato zavpil: „Ihr Offiziere und Unteroffiziere samt Ihrem König und Regenten seit alle Schweine“. Častniki so ga nato aretirali. Mnogo podobnih individualitet se še nahaja v Mariboru, ki marsikdaj začno kazati svojo barvo posebno kadar so vinski. Dobro bi bilo poslati te ljudi tja, kamor spadajo, kjer vlada radi pomanjkanja stok in škripanje z zobmi, namreč v njih ljubljeno Nemško Avstrijo.

kr **Konjice.** Dočim drugod uživajo svobodo Jugoslavije, je pri nas ravno narobe. Če greš na pr. na okr. glavarstvo, vidiš tamkaj še vedno nemškega hujskača „Wolfa“, ki je storil med vojno nešteto krivic. Vprašamo deželno vlado v Ljubljani, ali res nima za to mesto zavednega, narodno čutečega uradnika? Greš na občino. Tamkaj vidiš prejšnega „Antonitscha“ in sedanjega „Antoniča“. Ta človek opravlja še danes službo občinskega tajnika, kateri je pred par leti vrgel raz Nar. doma slovensko trobojnico in jo teptal v blato. Upamo, da bo gerent občine trga Konjice g. dr. Prus storil potrebne korake. Konečno prosimo g. dr. Prusa naj njegova gospa malo manj nemško klepeta — vsaj na trgu ne — in naj jo pouči, da je ta jezik, — jezik našega krvnega sovražnika. Isto velja tudi g. Šucu — davčnemu upravitelju v Konjicah.

kr **Kočevski Slovenci** so proslavili spomin smrti jugoslovanskih mučencev Zrinskega in Frankopana dne 30. aprila zvečer z akademijo v gostilni g. Beljana.

Poštnim uslužbencem.

Maribor, 2. majnika. Ustanovni občni zbor „Društva jugoslovanskih poštnih uslužbencev“ v Mariboru je na glavni pošti dne 6. t. m. ob 19·30

Slovenci, Jugoslovani! Nabirajte za jugoslovanski obrambni sklad!

Praznovanje prvega majnika v Ljubljani.

Še nikdar se ni praznoval v Ljubljani prvi majnik tako svečano kakor letos. Praznovanje je imelo značaj narodnega praznika. Delo je popolnoma počivalo: uradnik, obrtnik, delavec, vsak je praznoval prvi majnik.

Narodna Socijalna Zveza je skupno z jugoslovanskimi železničarji proslavila prvi majnik dostojno in lepo. Ob 6. zjutraj je bila budnica godbe ZJŽ, ob 9. uri pa je bil pred Mestnim domom velik ljudski shod, katerega se je udeležilo več tisoč železničarjev in delavcev. Na shodu je predsednik ZJŽ povdarjal pomen in razliko praznovanja prvega majnika med narodnim in internacijonalnim delavstvom. Gosp. Rupnik se je v lepem govoru spominjal še ne osvobojenih naših bratov, ki ne morejo še z nami praznovati prvega maja. Pozivljal je navzoče, naj ne mirujejo preje, dokler ne bodo osvobojeni vsi naši bratje. Nato je govoril predsednik NSZ, R. Juvan, ki je povdarjal, da mirovna konferenca ne bo ugodila našim pravicam, ker vlada tam še vedno imperijalizem. Tudi pri nas mora zmagati narodna misel, tudi našim bratom pod italijanskim jarmom in na Koroškem mora zasijati solnce svobode. Govornik je v spretnih besedah orisal nevarnost boljševizma in internacijonale za našo mlado državo in pozval narodno delavstvo, naj se pridruži narodnim delavskim organizacijam. Občinstvo je poslušalo z velikim zanimanjem vse govornike in odobravalo njihove govore. Po shodu se je razvil po mestnih ulicah sprevod z godbo na čelu. Sprevodu se je pridružilo več tisoč občinstva. Pred „Narodnim domom“ je zapela množica „Lepo našo domovino“ in „Hej Slovani“, nakar so se zborovalci razšli v najlepšem redu.

Zvečer se je vršil v vseh gornjih prostorih „Narodnega doma“ družinski večer, na katerem sta govorila Deržič in Ivan Tavčar. Pri prireditvi je je sodelovala godba ZJŽ. Prvič je nastopil tudi pevski zbor NSZ, ki si je zaslužil lepo priznanje. Deklamacije in šaloigra „Brat Sokol“ so uspele dobro. Družinskega večera se je udeležilo v lepem številu tudi uradništvo in nekaj narodnih poslancev. Tako je Narodna Socijalna Zveza skupno z jugoslovanskimi železničarji lepo proslavila prvi majnik v svobodni Jugoslaviji.

Socijalna demokracija je proslavila prvi maj na predvečer z delavskimi predstavami v obeh gledališčih, na dan prvega maja pa se je vršil pred „Slonom“ ljudski shod, katerega se je udeležilo socijalno demokratično delavstvo in veliko ljudi iz ljubljanske okolice. V sprevodu, ki se je vršil v redu po shodu, so nosili več rdečih zastav in več tablic z različnimi svobodomiselnimi in drugimi napisi. Na shodu sta govorila sodruga Petejan in Štebi. Popoldne so imeli ljudsko zabavo v Šiški. Zvečer pa se je vršil koncert v „Unionu“, katerega se je udeležilo veliko delavstva in meščanstva.

Krščansko-socijalni delavci pa so proslavili prvi majnik na Rožniku.

Prvi majnik je potekel povsem mirno in dostojanstveno. Tako je pokazalo slovensko delavstvo vsemu svetu, da je zrelo za resno delo in sposobno vladati samo sebe in ne potrebuje raznih jerobov.

Dnevne vesti.

dn **Vojvoda Mišić v Sloveniji.** Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 2. majnika: Potem ko se je bil kot zastopnik regenta prestolonaslednika Aleksandra udeležil zagrebških slovesnosti povodom pokopa narodnih mučenikov Zrinskega in Frankopana, je vrhovni poveljnik armad kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, vojvoda Mišić, v četrtek ob en četrt na 13 v družbi ministra dr. Kramerja s posebnim vlakom prispel v Ljubljano, da si ogleda prestolico Slovenije, vidi našo zemljo in da se seznani z našimi razmerami. Na južnem kolodvoru so ga sprejeli v imenu deželne vlade predsednik dr. Brejc in podpredsednik dr. Žerjav, v imenu vojaške oblasti pa — general Smiljanič s svojim generalštabnim šefom podpolkovnikom Nedičem. Ker javnost o prihodu jugoslovanskega generalisima ni vedela, ni bilo večjega sprejema. Popoludne se je vojvoda Mišić v družbi zgoraj imenovanih predstavnikov odpeljal na Bled, da prvič v svojem življenju vidi biser Slovenije. Čarovitost naše zemlje, stasitost in zdrava krepost našega naroda so vojvodo zadivile. Občudoval je delavnost naših ljudi in se nad vse pohvalno izražal o njihovi disciplinranosti in rodoljubnosti. Vtiski, ki je generalisim Mišić dobil ob svojem prvem bivanju med Slovenci, so bili kar najugodnejši. Včeraj opoludne se je vojvoda Mišić vrnil v Zagreb.

dn **Štetje dnevnega časa** od 0—24 se je začelo s 1. majem v naši državi. Oblasti in uradi se bodo strogo držali te spremembe. Šolska oblast naj še posebej preskrbi, da se otroci čimpreje privadijo novemu štetju.

dn **Južna železnica** je izdala za 1. maj nov vozni red, na katerem pogrešamo novega štetja časa. Ta vozni red bo delal zmešnjave, zato naj ga občinstvo ne kupuje.

dn **Vsa društva in korporacije na Koroškem** in bližnjem Štajerskem opozarjamo na veliko narodno slavnost, ki se vrši dne 18. maja 1919 v Guštanju na Koroškem. Prosi se, da se vzame ta dan v obzir za eventualne druge prireditve.

dn **Proč s tujci!** V Ljubljani imamo veliko število tujih denarnih zavodov, zastopstev in dr. tvrdk, ki imajo pa nastavljene večinoma same Nemce in jude. Kar poglejmo „Kreditanstalt“, „Verkehrsbank“, J. Meinl, „Humanic“ itd. Zakaj bi mi redili tujce, posebno pa še judovske zajedavke, ali nimamo dovolj svojih ljudi, ki po svojih zmožnostih gotovo ne zaostajajo za tujerodci? Dolžnost naše pokrajinske vlade je, da naredi kratek proces ter izžene vse te vsiljivce in s tem prisili tuje tvrdke, ako že res morajo imeti svoje filijalke pri nas, da nastavijo domačine. Smešno je, da so naši ljudje brez služb, tuji v srcu nam sovražni elementi so pa lepo na gorkem. Seveda je to tudi stvar naših trgovcev, tudi oni naj enkrat pokažejo malo možatosti in se nekoliko zganejo v svojem lastnem in narodnem interesu!

dn **Uradne ure** pri ravnateljstvu mestnega užitninskega zakupa so določene glasom sklepa direktorija z dne 30. 4. 1919 od 8 do 14 ure.

dn **Pokojninsko zavarovanje nameščencev.** Začasen občl pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani pozivlja še enkrat tem potom vse službodavce, ki ima v področju deželne vlade za Slovenijo pokojninskemu zavarovanju zavezane nameščence, da vplačajo takoj vse zaostale premije na čekovni račun št. 10.307. Posebno pa zavod opozarja na to, da ne pripozna po 31. 3. 1919 deželnemu uradu v Gradcu oziroma v Trstu vplačanih premij kakor na njegov račun vplačanih in bode zahteval izrecno vplačilo na lasten račun. Poleg tega opozarjamo, da se imajo zaostale premije vplačati z zakonito določenimi 4 odstotkov zamudnimi obrestmi. Položnice za vplačevanje se dobe pri zavodu.

dn **Zavarovanje delavcev zoper nezgode.** Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani pozivlja tem potom še enkrat vse podjetnike, ki imajo v področju deželne vlade za Slovenijo zavarovanju zoper nezgode zavezane obrate, da vplačajo takoj zavarovalnine za drugo polletje 1918 odnosno tudi še od prešnjega časa zaostale na ček. račun 10306 zavarovalnine. Opozarja se na to, da se imajo zaostale zavarovalnine vplačati z zakonito določenimi 4 odstotnimi zamudnimi obrestmi. Položnice za vplačevanje se dobe pri zavodu.

dn **Subskripcija 4 odstotnih državnih bonov.** Pri Ljubljanski kreditni banki je bilo do inkl 28. t. m. podpisanih skupno K 1,960.000 4 odstotnih državnih bonov.

dn Stanovanja. Na tozadevno notico v včerajšnjem „Slov. Narodu“ konštatiramo, da je g. dr. Rupnik, magistratni uradnik v stavbinskem uradu, Lingarjeva, ulica od ljubljanskega magistrata določeni referent za stanovanja. **On ima torej dajati strankam pojasnila in nasvete ter jim pomagati,** ne pa da postopa s strankami surovo, da v uradu zliva žolč svoje osebne mržnje, sploh da postopa s strankami kakor kak rovtar. Pisali smo že pred 2 mesecema, da ta gospod ni zmožen za ta referat in da se sploh naj odvzame magistratu ter poveri vladi, a zgodilo se ni nič druzega, kakor, da je zrastel g. referentu za stanovanja g. dr. Rupniku le še bolj greben in da se čuti še oblastnejšega. Po pravici moramo vprašati ali je ljubljansko prebivalstvo radi dr. Rupnika tukaj ali je on uradnik za ljubljansko prebivalstvo? Imamo zoper dr. R. obilo pritožb, kako surovo in pristransko postopa s strankami. Gospo A. S., ki ga je prišla prosit pojasnila za stanovanje, je nesramno nahrulil, da nima z njo ničesar govoriti ter da se naj takoj odstrani sicer jo ven vrže. **Ker bi pa g. dr. R. bil stranki lahko pomagal in mu je pričela to razlagati,** se je razjezil, kričal nad njo, ter poklical slugo, ki jo je na ukaz surovega dr. R. suval s tako silo, da je zadobila tel. poškodbe, ki ne bodo brez posledic. Drug slučaj: Gosp. P. je prišel s stavbenikom S. k dr. Rupniku vprašat za neki nasvet. Ko predstavi stavbenik g. P., se raztegne dr. Rupnikov obraz ter začne kričati: „A vi ste g. P.?! Tako, vi pridete k meni — **ali ne veste, da ste me razžalili pred 6 ali 7 tedni.** G. P. je zatrdil, da to ni mogoče, ker dr. Rupnika dotedaj niti ni poznal in je opomnil, da je dr. Rupnik uradnik ter je prišel v uradni zadevi k njemu ne pa, da ga osebno zmerja. Tedaj je pričel dr. R. še bolj kričati, da g. P. ni preostalo drugega, kakor da je stavbene načrte pobral in odšel. Navedli bi lahko še več primerov, kako dr. Rupnik „uraduje“. Ni čuda torej, da je stanovanjska beda v Ljubljani čedalje hujša, če referent za stanovanja strankam tako radikalno pomaga — iz svoje pisarne.

dn **Ali naj se šolski voditelji imenujejo ali volijo?** Do sedaj se je pri nas vršilo imenovanje, ki je pa bilo pogostoma politično pobarvano, torej pristransko. Ako bi se pa uveljavila volitev, nastali bi včasih prepiri med učitelstvom dotične šole, ki bi bili lahko šolstvu v kvar. — Najprimernejše in najpravičnejše se nam zdi, ako bi se učiteljstvo pri vodstvu vrstilo po službenih letih in sicer za dobo enega do dveh let. Tako bi ne bil nihče prikrajšan in tudi ne zapostavljen zaradi svojega političnega prepričanja. Imel naj bi pa tudi vsak pravico, da lahko ta posel odkloni, če mu ne ugaja. Izključen pa naj bi bil le tisti, ki je zaradi kakega večjega prestopka v disciplinarni preiskavi. Taka uredba je že v veljavi v nekaterih svobodnih in napreednih državah in nikakor ne dvomimo, da bi se tudi pri nas ne obnesla.

dn **Narodni socijalizem.** Načela narodnega socijalizma je jasno obrazložila prva številka pravkar izišlega „Narodnega Socijalista“. Priporočamo vsem, ki se zavzemajo za socijalističen razvoj sploh, posebno pa še za narodno socijalno gibanje, da prečitajo prvo številko „Narodnega Socijalista“ in se tako informirajo kaj je in kaj hoče. „Narodni Socijalist“ se dobiva po vseh trafikah, izvod po 40 v. Naroča se pri „upravništvu“ v Ljubljani, Marijin trg št. 8. ter stane celoletno 16 K, polletno 8 K in četrtletno 4 K.

dn **V srbohrvatski tečaj** na realki ob sredah in sobotah ob pol 20. je še vedno mogoče vstopiti. Pouk je povsem praktičen in obstoja v konverzaciji. Priglasi se sprejemajo pred kurzom.

dn **Tovarišem visokošolcem!** Veselični odsek S. Z. S. A., podružnica Maribor, priredi pod pokroviteljstvom gospe general Maistrove v zvezi z damskim odborom 10. in 11. maja v korist Akad. domu in Jugoslov. akad. menzi v Zagrebu cvetlična dneva, združena s promenadnim koncertom, gled. predstavo, veliko veselico in plesom. Pozivljamo tem potom vse visokošolce, osobito one iz marib. okraja, da pri teh prireditvah dejansko sodelujejo. Za brezplačno prenočišče je preskrbljeno. Vsi ti tovariši naj pridejo do petka, 9. majnika v Maribor in se zglase v Kavarni „Central“ (gospodska ulica), kjer je stalno visokošolsko omizje. Eventuelna pojasnila daje tajnik vesel. odbora pravnik Stanko Moškon, Maribor, Augasse 19. Odbor.

dn **Pri poštnem uradu Zidani most** se je otvorila dne 14. aprila t. l. javna telefonska govorilnica za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

Društvene vesti.

Društvo orožniških vpokojencev za slovensko ozemlje ne bo imelo dne 5. maja ob pol 15. ustanovni občni zbor, kakor je bilo pomotoma objavljeno, ampak 4. maja ob 14 uri v prostorih gostilne g. Mraka.

Društvo tehnikov v Ljubljani vabi vse svoje člane na važen društveni sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 4. maja t. l ob 9 uri v fizikalični učilnici višje obrtne šole v Ljubljani (glavni vhod, I. nadstropje, desno, soba št. 34.)

Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Kranjsko v Ljubljani ima v nedeljo dne 4. majnika 1919 ob 15 uri v Mestnem domu v Ljubljani svoj občni zbor, na kar se tovariši še enkrat opozarjajo.

Narodno gledišče.

Dramsko gledališče.

3. maja, sobota, „Moj bebi“, za A/51.

4. maja, nedelja, popoldne „Krojaček junaček“, izven abon. Zvečer „Moč teme“, za B/50 abon.

Operno gledališče.

3. maja, sobota, „Bajaci“ in „Evelina“, za C 2/49.

4. maja. nedelja, „Boheme“, izven abon.

Razna poročila.

Bavarske vladne čete vkorakale v Monakovo.

LDU Kufstein, 1. maja. (DKU) Od avstrijskega trgovinskega muzeja v Monakovem so semkaj telefonirali: Davi so vladne čete Hoffmannove po ljutih bojih vkorakale v Monakovo. Poulični boji trajajo dalje. Upati je, da se bodo do večera končali. Oboroženi delavci so odložili puške. Čete so vkorakale v mesto ob velikanskem navdušenju prebivalstva.

Uvoz barv in strojev iz Nemške Avstrije.

LDU Belgrad, 2. maja. Med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo je došlo do konpenzacijskega dogovora glede uvoza strojev v vrednosti 20 milj. kron in barv v vrednosti 4 milj. kron.

Zadnje vesti.

Uradno poročilo o bojih na Koroškem.

Ljubljana, 2. majnika. Ljubljanski dopisni urad poroča: Potem ko so Nemcem iz Pariza v aprilu začele dohajati razne vesti, da se ima najbrže prisoditi Celovec Jugoslovanom, so začeli koncentrirati iz Koroške, Solnograda, deloma pa tudi iz Štajerske in Dunaja velike sile, da „očistijo“ Koroško. Napad se je končno določil na začetek maja. Skozi ves april so Nemci nadlegovali naše čete z nenadnimi napadi, puškanjem in zadnji čas tudi s topovskim obstreljevanjem mostišč ter so s tem s sveta spravili znano premirje, katero se je bilo sklenilo meseca januarja. Pri tem je Nemcem prekrižalo račun slovensko prebivalstvo v okupiranem ozemlju, katero se je 28. aprila v nekaterih mestih proti njim vzdignilo in so naše čete vsled tega izčistile predpolje pred svojimi pozicijami, zlasti glede artilerije. To se jim je tudi v polni meri posrečilo in so pri tej akciji zarobili nad 300 mož, 12 topov, medtem ko so nadaljnih 12 topov popolnoma uničili. Nemški skrbno pripravljeni napad na Velikovec je bil s tem v naprej bistveno oslabljen. Danes ob 4. uri zjutraj se je ta napad začel, zlasti z veliko silo na vzhodni del mostišča, katero je s svojimi izpostavljenimi krili še od davno nudilo sorazmerno ugoden položaj napadalcu. Kakor hitro se je videlo, da je nevarnost na vzhodu postala znatna, je bilo treba potegniti posadko mostišča preko Drave. **Pri tem so izgubili največ 200 mož na ujetnikih in dva topa.** V prejšnjih bojih zajeti nemški topovi so bili še včeraj spravljeni preko Drave.

Naše izgube so minimalne ter so vse prenagljene vesti, ki jih širijo neodgovorni ljudje, ne-le potvorjene, ampak naravnost lažnjive. Nemški napad proti Dravogradu se je razbil. Za vse te boje so Nemci imeli že en teden zbranih 5000 mož in so obenem pozvali več letnikov pod orožje. Protiodredbe od naše strani so v polnem teku.

Prvi majnik v Zagrebu.

Številne aretacije.

Zagreb, 2. maja. (Izv. poroč.) Ker je bila vlada prepovedala proslavo prvega majnika, je stopilo v sredo zjutraj vse zagrebško delavstvo vseh strok v stavko, razen železnice in pošte, tako, da je trgovsko in gospodarsko življenje Zagreba skozi dva dni popolnoma počivalo. V sredo zvečer je vlada ugodila delavskim zahtevam in dovolila proslavo prvega majnika v omenjenem obsegu. Delavci so nato končali stavko. Nekateri socijalisti so prekoračili od vlade jim stavljene meje in je prišlo na več krajih do demonstracij, pri katerih je morala posredovati policija in vojaštvo. Tekom včerajšnjega popoldneva je policija aretirala več delavskih voditeljev, okoli 120 oseb. Med delavstvom je nastalo velikansko razburjenje, tako da se je bilo bati, da danes iznova izbruhne stavka v še hujši obliki. Na intervencijo poslancev Bukšega in Korača pa so bili vsi aretiranci tekom večera izpuščeni. Sedaj je v Zagrebu mirno in normalno življenje.

Preki sod v Sarajevu.

LDU Sarajevo, 2. maja. Ker so socijalni demokratje zapretili, da bodo vsled svoje stavke nasilno ustavili delo v javnih zavodih, zlasti v elektrarni, plinarni in vodovodu, **je bil včeraj proglašen preki sod.** Stavka traja dalje, vendar pa vlada v mestu mir in red.

Konec stavke v Osijeku.

Osijek, 2. maja. (Izv. por.) Generalna stavka je končana. Stavka se je razbila na protistavkovnem gibanju meščanstva. V gostilnah in restavracijah so se gostje sami posluževali. Stavka je mirno končala brez vsakojakih izgredov.

Lastna korist in ljubezen do domovine nam velevata, da podpišemo državno posojilo.

Aprovizacija.

a **Amerikanska mast in slanina.** Danes je došlo v Ljubljano 26 vagonov amerikanske masti in slanine. Razdelitev masti in slanine je prevzela „Vnovčevalnica za živino in mast“ v Ljubljani. Mast se bo razdeljevala v prvi vrsti med občine in aprovizacije.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Proda se:

Proda se triročna petrolejka za 90 K. Naslov v upravi lista.

Prave, tržaške jesenove bičevnike gladke priporoča tvrdka Osvald Dobeic Ljubljana Martinova cesta 15. Na debelo! Na drobno!

4 ovne velike pasme, rejene, postavljene na postajo Hrastnik ima naprodaj Viktor Vokač, Dvor, Dolenjsko.

Prodam dva težka domača konja, prvi star 4 leta, drugi 8 let. Sava št. 130 pri Jesenicah Gorenjsko.

Večje množine svežih jajc se dobi vsak dan pri P. Skaza v Ljubljani, Poljanska c. 54. 470

Lepo belo platno, češko blago 75 cm. široko okrog 300 mtr. tudi manjše množine se po K 18. mtr. proda. Naročila naj se pošiljaju pod „Platno“ na upravništvo Jugoslavije.

Vinski transp. sodi. 70 komadov a 600—700 ltr. se prodajo Ponudbe na upravništvo Jugoslavije pod „Vinski sodi“.

Lepo bukovo oglje, 2 ali več vagonov, kupec mora vsaj polovico vreč dostaviti, dobavlja tvrdka A Kušlan, Ljubljana, Karlovska cesta 15. 304

Karbidne svetilke na drobno in debelo razpošilja točno po povzetju, komad po 30 K in 32 K, kakor tudi gorilnike vsake vrste. Tvrdka Martin Sumer, Konjice. 414

Kupi se:

Kupi se lepa, dobro ohranjena sobna oprava, najrajše kompletna. Naslov pove upravništvo. 466

Stare, obrabljene gramofonske plošče kupuje po najvišji ceni, ali zamenja za nove do konca meseca majnika tovarniška zaloga gramofonov in plošč A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ul. 5. 402

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravništvo pod „Vinski sodi“.

Službe:

Tražim odgojiteljicu k 8 djeci, koja je potpuno vješta u odgoju, za odmah. Mora znati hrvatski i njemački govoriti, i nešto šivati Svjedodžbe sa slikom molim slati na naslov Oskar Pollak, Varaždin. 465

Strojne ključavničarje ter elektromonterje sprejme Vojnovič & Cie, tovarna Glinice št. 6. 471

Sprejmem zanesljivega, trezvega kočijaža k enem paru lepih konj v mestu. Naslov v upravi.

Sprejme se kletar, dobro rzurjen Vpraša se v podružnici „Jugoslavije“ v Celju.

Kontoristinja starejša moč, se pod ugodnimi pogoji sprejme. Moči malo vežbane v prodaji galanterijske stroke imajo prednost. Ponudbe pod „anesljivost“ na upravništvo Jugoslavije.

Trgovsko izobražen, zmožen slovenščine in nemščine kakor knjigovodstva, strojepisja ter splošne trgovske korespondence, želim primerne službe. Ponudbe pod „trgovska moč“ Maribor. Glavna posta.

Sprejmem brivskega vajenca. Poizve se pri Jordan Avgust, Vevče D. M. v Polju. 447

Šivilje za perilo sprejme proti dobremu plačilu tvrdka Kette, Ljubljana, Franca Jožefa c. 3.

Razno:

Meblovano mesečno sobo išče gospod, ves dan zaposlen in zelo soliden; če mogoče naj bo soba z električno lučjo. Rabi jo za takoj ali za 15. maj. Ponudbe pod „1000“ na upravo lista. 464

4—5000 kron išče trgovec v svrho razširjenja podjetja. Pod „5 odstotkov“ na I. jugoslov. anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabr. 5. 472

Želim vzeti v najem gostilno v mestu ali na deželi. Vzamem tudi pekarijo z gostilno vred v kakšnem primernem kraju. Oglase sprejema pod „Gostilna“ podružnica Jugoslavije v Ptuju. 453

Zbirko zanimivih povesti in novel z Gorenjskega obsega knjiga:

„Šopek samotarke“

Spisala znana povsod priljubljena ljudska pesnica in pisateljica **M. Komanova**

Založila in izdala

Zvezna knjigarna

v Ljubljani, Marijin trg 8.

Cena vezani knjigi K 5·—, broširani K 4·—.

Seno, slamo,

semenski in krmilni

OVES

(po K 2·— do K 2·40) dokler traja zaloga, oddaja **skladišče Balkan v Ljubljani.** 1017

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz pretekle svetovne vojske

„DORE“.

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 4·—. Dobiva se v knjigarnah kakor tudi v **Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg 8.**

Gospodarska pisarna
Dr. IVAN ČERNE, Ljubljana
Miklošičeva cesta štev. 6. (Vis-a-vis hotela „Union“).
Bančna komisija, posojila, inkaso — trgovske informacije — financiranja, saniranja, trgovske poravnave — promet z nepremičninami in podjetji — uprava premoženj, vterjavanje dolgov — izvedeniška mnenja, bilance, cenitve.
Uraduje od 8.—½1. in od 3.—5. ure.
Telefon 37. **Zahtevajte prospekt.**

Toaletno milo
najfinejše vrste raznega vonja in velikosti, ukusno zamotano, od 28—60 K ducent. Hrvatski, Slavoniji in Sloveniji polovico are, ostanek po povzetju, dočim ostale zemlje Jugoslavije račun poravnajo v naprej. **Leopold Zeister,** agenturni in komisijski posel, **Zagreb, Margaretska ulica štev. 6 in 7.**

Pisemski papir najfinejše vrste
priporoča 102
Marija Tičar, Ljubljana
Največja izbira umetniških razglednic

Prostovoljna javna dražba.
Pondeljek, dne 5. t. m. ob 3. uri pop.
se vrši
nadaljevanje razprodaje raznih za hišo zelo nujnih predmetov
po zelo nizki ceni v „Koslerjevem gradu“, **Šiška, Celovška cesta št. 70.** 1031

Termalno-radioaktivno kopališče
Toplice pri Novem mestu,
železniška postaja Straža-Toplice
zdravi: **revmatizem, protin, neuralgijo** (ischias), **exudate** (ženske bolezni), **posledice ran in zlomljenja kosti itd.**
Sezija od 1. maja do 30. septembra.
Pojasnila daje brezplačno ravnateljstvo. 1030

Opozarjamo na brošuro:
„Kod naj se potegne pravična meja med Jugoslavijo in Italijo?“
Spisal prof. F. Seidl. Z enim zemljevidom. Založil odsek za zasedeno ozemlje.
Cena 1 krono.
Dobiva se po knjigarnah, v upravništvih „Jugoslavije“ v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptuju in Novem mestu.

Proda se bencin-motor
12 HP, vdelan na železnem vozu, pripraven za doljedelce ali za večjo obrt. — Naslov se izve v upravništvu. 1033

Strugar
Karol Hlupič
Ljubljana, Dunajska cesta št. 6
se priporoča cenj. občinstvu; sprejema vsa v to stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje hitro in po ceni.
Sprejme se izurjen
pomočnik.

Pristne kranjske klobase
velike, komad po 5 in 6 K razpošilja od 5 kg naprej franko po povzetju
KARL NOVAK
Šiška Ljubljana VII.

400 komadov sadnih korbic
(iz šib pletenih) od 5 do 50 kg vsebine, proda takoj po nizki ceni importna in eksportna trgovina **Ferdo Sert, Maribor, Koroška ulica 21**

Več vagonov
bukovega oglja in bukovih drv
ima na prodaj **Franc Mesarič,** posestnik žage **Stogovce,** pošta **Ptujska gora.**

K. Linhart, urar
Marija Terezija c. 7.
Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor **Omega, Schaffhausen,** stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše 990

VINO
staro in novo,
slivovko, rum itd.
nudim po najnižjih cenah.
Kupujem
suhe gobe, dobre vreče in želod.
M. Rant, Kranj.

GARJE
srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštnine prosto. Prodaja in razpošilja **lekarna Trnkóczy v Ljubljani,** zraven rotovža.

Sveče parafinke, vermut, maščobno milo, milo za ribanje
in razno drugo blago **oddam.** — Naslov v upravi tega lista.

Brzojavne droge
iz borovega, smrekovega, hrastovega in mecesnovega lesa, 6—13 cm dolge, 14—20 cm na tenkem koncu, kupi v večji množini
Guido Rütgers, naprava za lesno impregniranje v Hočah p. Mariboru.

„KINTA“ karbidne svetilke
najnovejšega sestava, fino emajlirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštnem povzetju za ceno 32 K, poštnina posebej
Glavno zastopstvo „KINTA“ svetilk, Ljubljana. Dunajska cesta 12.
Telegrami: KINTA Ljubljana.

Torek | Petek
POZOR! Vsaki torek in petek **sveže ribe**
se dobiva pri tvrdki
Leopold Fon, Ljubljana
Stari trg štev. 6. | Stari trg štev. 6.

Strojna tovarna in livarna del. dr. v Ljubljani, Dunajska c. 35, Zvonarska ul. 3.
Zvonarna
Tovarna za stroje in armature, kovinska in in železo-livarna.

Prva slovenska kavarna „CENTRAL“ v Mariboru
se priporoča Slovencem domačinom in tujcem ki prihajajo v Maribor — Postrežba točna.

Modni salon Z. GORJANC & K°
Ljubljana, Mestni trg 3 (zraven rotovža)
priporoča cenj. damam veliko izbiro
najnovejših slamnikov vseh vrst.
Krasni modeli ravnokar došli.
Sprejemajo se tudi vsakovrstna popravila po zmernih cenah. 1108

Najboljše uspehe imajo oglasi v dnevniku „Jugoslavija“! Ako iščete službe, ali pa če **imate** kaj na prodaj oziroma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte **v Jugoslaviji!**

„Narodna knjižnica“.
Snopič 1 in 2.
Valentina Vodnika izbrani spisi.
Cena 3 krone.
Natisnila in založila
Zvezna tiskarna v Ljubljani.
Proslavimo spomin Valentina Vodnika s tem, da ga spoznamo!
Naročite takoj!

: Propagandna brošura : za mirovno konferenco!
Dr. Bogumil Vošnjak:
Poglavje o stari slovenski demokraciji
Z epilogom dr. N. Županića. — Iz angleščine preložil ing. V. Zupanc.
V Ljubljani 1919. — Natisnila in založila „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.
Cena 2 kroni.
Dr. Vošnjak, ki je živel ves čas vojske v inozemstvu, je informiral s tem spisom entento o našem koroškem vprašanju in pokazal, da smo bili Slovenci že od nekdaj demokratičen narod, ki si je sam volil svoje kneze. — Brošuro razširjajte med ljudstvo, v vsako slovensko družino, v vsako slovensko hišo. Šole, društva i. dr., ki naroče več izvodov, dobe na vsakih 10 izvodov po 1 izvod brezplačno. Koroška je bila naša že od nekdaj in mora biti tudi v bodoče!
: Propagandna brošura : za mirovno konferenco!